

Tomáš Mandlík: Polyfonní skladby notované bílou menzurální notací v Kodexu Franus
(posudek vedoucí diplomové práce)

Výpravný rukopis z počátku 16. století tzv. Kodex Franus (Hradec Králové, Muzeum východních Čech, rkp. II A 6) je na jednu stranu známým a literaturou často uváděným pojmem, jak ovšem ukazuje diplomová práce Tomáše Mandlíka, jedná se o pramen velmi málo probádaný a badateli dlouho opomíjený. Kromě monografie Dobroslava Orla z roku 1922, prací Jaromíra Černého k problematice středověkého vícehlasu v českých zemích a nejnověji studii Hany Vlhové-Wörner na téma tropů zůstávala naprostá většina repertoáru pramene dosud mimo hlavní oblasti zájmu muzikologického výzkumu. Práce Tomáše Mandlíka si klade za cíl zmapovat repertoár skladeb zapsaných v Kodexu Franus bílou menzurální notací a zasadit jej nejen do kontextu vývoje hudební kultury českých zemí na přelomu 15. a 16. století, ale i do souvislostí evropských. Materiál, který z hlediska geneze pramene představuje ucelenou skupinu, podrobuje diplomant důkladné filologické analýze, porovnává jej s konkordancemi ve starším prameni české proveniencce tzv. Kodexu Speciálník (Hradec Králové, Muzeum východních Čech, rkp. II A 7) a s konkordujícími prameny zahraničního původu. Vzhledem k velmi malému množství dochovaného domácího pramenného materiálu k dějinám hudby kolem roku 1500 představuje aplikace filologické analýzy jednu z mála metod, kterou má muzikologie při interpretaci hudebních pramenů k dispozici. Diplomant prokazuje, že je s filologickými metodami obeznámen nejen na teoretické úrovni, ale velmi dobře zvládá jejich praktickou aplikaci a relevantním způsobem výsledky analýzy též interpretuje. V závěru práce přichází s důležitými poznatky o možných cestách šíření soudobé polyfonie v rámci českých zemí, kdy předpokládá existenci dalších (dnes bohužel nedochovaných) pramenů, které nezávisle na sobě sloužily jako předlohy písařům obou uvedených českých rukopisů. Na základě analýzy importovaných skladeb (Josquin: Christum ducem, Ghiselin: O gloriosa domina) potom doplňuje dosavadní poznatky o blízkých kontaktech českých zemí a Itálie, odkud s největší pravděpodobností pochází naprostá většina zahraničního repertoáru u nás známá od konce 15. století (tj. tvorba Josquinovy generace).

Diplomová práce Tomáše Mandlíka je důležitým příspěvkem k poznání hudební kultury českých zemí na přelomu 15. a 16. století. Těžiště práce spočívá v pečlivém srovnání jednotlivých verzí skladeb na základě vlastních transkripcí podle verzí dochovaných v Kodexu Franus a za použití faksimile dalších pramenů nebo dostupných kritických edic.

Textová část práce je poněkud stručnější, což lze omluvit malým množstvím existující literatury ke zvolenému tématu, každopádně kvalita edic a filologických analýz tento nedostatek náležitě kompenzuje.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Mnichov, 10. 9. 2008

PhDr. Lenka Mráčková, Ph.D.
vedoucí diplomové práce